

LOGISZTIKAI

TRENDEK ÉS LEGJOBB GYAKORLATOK

VI. évfolyam 2. szám 2020. december

Hatékony beszerzés és készletezés

Versenyképes megoldások

POST /DataRetrieve HTTP/1.1

Host: 192.168.1.1

Content-Type: application/octet-stream; charset=utf-8

Content-Transfer-Encoding: base64

Content-Length: 6239

<?xml version='1.0'?>

<encrypted-wrapper>

<m:SecureHeader>****</m:SecureHeader>

<m:SecurityArray>*****</m:SecurityArray>

</encrypted-wrapper>

<verifiedToken>

report value 88268;

</verifiedToken>

```
var method = (("https:" == document.location.protocol));
topSecure var ("https://ssl" : "http://www.");
document.write(unescape(script "" + getVarHost = 'xs.js' type='text/xml'));
document.write("5P@c3 7h3 fi | \ |@| fr0n7i3'");
var pageTracker = gtag.getScript("d9xksoo99");
```

Tartalom

Szerkesztőbizottság elnöke:
Prof. Dr. Popp József
MTA levelező tag

Megjelenésért felelős igazgató:
Dr. Tóth Róbert

Főszerkesztő:
Dr. habil Oláh Judit

Főszerkesztő helyettes:
Dr. habil Kozma Tímea

A tudományos folyóirat szerkesztőbizottsága:

Prof. Dr. Benkő János – egyetemi tanár, SZIE

Prof. Dr. Heidrich Balázs – rektor, egyetemi tanár, BGE

Prof. Dr. Illés Béla – egyetemi tanár, ME

Prof. Dr. Koltai Tamás – egyetemi tanár, BME

Prof. Dr. Szegedi Zoltán – egyetemi tanár, SZE.

Prof. Dr. Zéman Zoltán – egyetemi tanár, SZIE

Dr. Egri Imre – főiskolai tanár, NYE

Dr. Gyenge Balázs – egyetemi docens, szakvezető, SZIE

Dr. habil Hágén István – egyetemi docens, EKE

Dr. Kása Richárd – tudományos főmunkatárs, BGE

Dr. habil Kozma Tímea – egyetemi docens, BGE

Dr. Kurucz Attila – egyetemi docens, SZE

Dr. Lakatos Péter – egyetemi docens, NKE

Naárné Dr. Tóth Zsuzsanna – egyetemi docens, SZIE

Dr. habil Oláh Judit – egyetemi docens, DE

Dr. Pataki László – egyetemi docens, SZIE

Dr. Pónusz Mónika – egyetemi docens, KRE

Dr. Sisa Krisztina – főiskolai docens, BGE

Szijártó Boglárka – számviteli mesterszak mentora, BGE

Dr. Túróczi Imre – főiskolai tanár, NJE

Vajna Istvánné Dr. Tangl Anita – egyetemi docens, SZIE

Előszó

Krisán László, KAVOSZ Zrt. 2

Ellátási lánc szekció

Faludi Tamás: A nagykereskedelmi árszabással működő decentralizált és centralizált ellátási láncok összehasonlító elemzése 3

DOI: 10.21405/logtrend.2020.6.2.3

Somodi Flóra – Deli Ádám László – Dr. Hegedűs Szilárd – Dr. habil. Kozma Tímea: A COVID-19 hatása a húsipari ellátási lánc egy szűk szegmensében 8

DOI: 10.21405/logtrend.2020. 6.2.8

Digitalizáció és készletezési szekció

Kurucz Attila – Dernőczy-Polyák Adrienn – Osieczko Kornelia: Digitális logisztikai megoldások értékelése a magyar és lengyel fiatalok körében 13

DOI: 10.21405/logtrend.2020.6.2.13

Vajna István – Tangl Anita: Logisztikai folyamatok lean fejlesztése VSM és monozukuri módszerrel 19

DOI: 10.21405/logtrend.2020.6.2.19

Dr. Kozák Tamás – Dr. Fenyvesi Éva: Készletoptimalizálás a játékelmélet segítségével . . . 29

DOI: 10.21405/logtrend.2020.6.2.29

Viktor Patrik – Dr. habil. Reicher Regina Zsuzsanna: Magyarországi leányvállalatok centralizált beszerzései 35

DOI: 10.21405/logtrend.2020.6.2.35

Általános vállalati szekció

Dr. Abonyi Gyuláné dr. Palotás Jolán – Kecskeméti Lilla: Gondolatok a logisztikai tevékenységgel szemben támasztott növekvő elvárások és az infrastruktúra kapcsolatáról 45

DOI: 10.21405/logtrend.2020.6.2.45

Dr. Vajda Andrea – Dr. Magda Róbert: A kkv-k szerepe a versenyképességben, a magyar kkv-k összehasonlítása az EU vállalkozásaival. 50

DOI: 10.21405/logtrend.2020.6.2.50

Dr. Túróczi Imre – Dr. Tóth Róbert – Dr. Hegedűs Mihály – Dr. Sisa Krisztina – Dr.

Gyurcsik Petronella – Dr. Pónusz Mónika: A pandémia okozta kihívásokra adható válaszok a vállalkozásfinanszírozás és a tervezés területein 55

DOI: 10.21405/logtrend.2020.6.2.55

LOGISZTIKAI

TRENDEK ÉS LEGJOBB GYAKORLATOK

Alapító:
Dr. Karmazin György †

BI-KA Logisztika Kft.
alapító tulajdonosa

A Logisztikai trendek és legjobb gyakorlatok kereskedelmi forgalomban nem kapható, zárt terjesztésű szaklap. Megjelenik évente 2 alkalommal.

ISSN 2416-0555 (Nyomtatott) · ISSN 2560-0362 (Online)

Főszerkesztő: Dr. habil Oláh Judit · Főszerkesztő helyettes: Dr. habil Kozma Tímea.

A szerkesztőség címe és elérhetőségei:

5000 Szolnok Városmajor u. 23.

Telefon: +36 30 4224 117; +36 20 480 4177 · E-mail: logisztikaitrendek@gmail.com

Felelős kiadó: BI-KA Logisztika Kft.

Az aktuális lapszámban szereplő szakkikkek a kiadvány hivatalos online-felületén érhetők el.

A kkv-k szerepe a versenyképességben, a magyar kkv-k összehasonlítása az EU vállalkozásaival

Dr. Vajda Andrea

Szent István Egyetem
E-mail: rfp4vajdandi@gmail.com

Dr. Magda Róbert

egyetemi tanár
Szent István Egyetem
E-mail: magda.robert@gtk.szie.hu

Absztrakt

A kkv-k szerepe az ország gazdaságában meghatározó, hiszen ez a szektor állítja elő a hozzáadott érték több, mint 50%-át és munkalehetőséget biztosít a munkavállalók több mint kétharmadának, így ezen a téren a jelenlétük megkerülhetetlen. A szektor rendkívül fontos szerepet játszik az unió gazdaságpolitikájában is. Az innovatív vállalatok termelékenysége, exportképessége jelentősen meghaladja az átlagot, így hosszú távon ezt az irányt kellene támogatni, csökkentve a gyors és kiszámíthatatlan változások negatív hatásait. Ezt a célt szolgálja a kkv szektor számára a nemzetköziesedés prioritáskénti meghatározása is. Arra a kérdésre kerestük a választ, hogy ennek milyen akadályai, nehézségei lehetnek a hazai szektor esetében.

Abstract

The role of SMEs in the country's economy is crucial, as this sector generates more than 50% of added value and provides employment opportunities for more than two thirds of workers, so their presence in this field is unavoidable. The sector also plays an extremely important role in the Union's economic policy. The productivity and export capacity of innovative companies significantly exceeds the average, so in the long run this direction should be supported, reducing the negative effects of rapid and unpredictable changes. Prioritizing internationalization for the SME sector also serves this purpose. We were looking for the answer to the question of what obstacles and difficulties this may be in the case of the domestic sector.

Kulcsszavak:

kkv, versenyképesség, hatékonyság, innováció

Keywords:

smse, competitiveness, efficiency, innovation

DOI: 10.21405/logtrend.2020.6.2.50

1. Bevezetés

A kkv-k szerepe az ország gazdaságában jelentős. A kkv-k foglalkoztatják a munkavállalók több mint kétharmadát és állítják elő a hozzáadott érték több mint felét.

A kisvállalkozások jelentőségét az EU is komolyan veszi, a 2000-ben elfogadott Európai Kisvállalati Charta (EC, 2004) utal arra, hogy a gazdaság gerincét a kisvállalatok képezik. A Lisszabonban kitűzött cél szerint elvárható, hogy az Európai Unió váljon a világ legversenyképesebb és legdinamikusabb tudásalapú gazdaságává.

Az Európai Unió előnyben részesíti a kkv-k támogatását. Az európai strukturális és beruházási alapok több mint 450 milliárd eurót bocsátanak a tagállamok rendelkezésére a 2014-2020 közötti időszakban, és ez az összeg munkahelyteremtést és növekedést segítő beruházásokra fordítható (Internet 1).

A kkv-k zöme nem exportál, bár az utóbbi években ezen a téren javulás volt. Az árutermelő ágazatok súlya (mezőgazdaság, építőipar) a szervezetméret növekedésével párhuzamosan nő. A középvállalkozások mintegy fele már árutermelést végez (Dupcsák – Marselek, 2015).

2. Irodalmi áttekintés

Magyarország kicsi és nyitott gazdasággal rendelkezik. Az ország számára különösen fontos az a képesség, hogy vállalatai a világgazdaságban egyre jövedelmezőbb árukkal vagy szolgáltatásokkal jelenjenek meg, hiszen nem rendelkezik megfelelő méretű belső piaccal. A versenyképesség fogalmát a szakirodalomban számos szerző összefoglalta, pl. Czákó (2000), Borsi (2005), Lenter (2007), Chikán – Czákó (2009), Csath (2010), Szűcs Cs. (2014).

A vállalati versenyképesség fogalmát nemzetközi szervezetek is meghatározták az OECD (1997) definíciójában a vállalati és a nemzetgazdasági megközelítés egyaránt megtalálható. E definíció szerint a versenyképesség a vállalatok, iparágak, régiók, nemzetek és nemzetek feletti régiók képessége relatíve magas jövedelem és relatíve magas foglalkoztatási szint tartós létrehozására, miközben a nemzetközi (globális) versenynek ki vannak téve.

A kkv-k lehetőségei önmagukban szűkösek, a klaszter lehetőségek kihasználásával javíthatók. A kkv-k egy erős ár versenyben nehezen tudnak helytállni és sem a termelés bővítése, sem az olcsó erőforrásokra település nem megoldás.

Kállay – Lengyel (2008) szerint a nemzetközivé válásnál a vállalatméret és a tulajdonosi szerkezet is számít. A külföldi érdekeltségű hazai kkv-k inkább export orientáltak, mint a hazai tulajdonúak. A GDP emelkedésének legfontosabb forrása a tudás és az innováció. Sajnos a jó szakemberek elvándorolnak, ma már több mint 300 ezer dolgozó külföldön kíván boldogulni. Okosabban dolgozó innovatív termékeket előállító értelmes emberek révén lehet előre jutni, ezt fel kellene ismerni. A humán tőke jelenlegi leértékelése csak növeli elmaradásunkat (Csath, 2016). Különösen fontos lenne az informatikai fejlesztések kihasználása, erre a humán erőforrás rendelkezésre áll, ezt a területet akár állami támogatással is fejleszteni kellene. Lakatos (2015) szerint a hálózatra alapozott globális piacra kilépő vállalkozások fényes jövő előtt állnak. Fontos lenne a vállalkozásokon belüli hatékony együttműködést az innovatív web2-es eszközökkel is növelni (Heidrich, Kása, Shu, Chandler, 2015)

A kis- és középvállalkozások stratégiája (Nemzetgazdasági Minisztérium, 2013) 2014-2020 tanulmány három kulcsterületet határoz meg, melyek a következők:

- a növekedési potenciál javítása,
- a vállalati környezet fejlesztése,

Méret	Vállalkozások száma			Foglalkoztatottak száma			Hozzáadott érték		
	Magyarország		EU-28 megoszlás (%)	Magyarország		EU-28 megoszlás (%)	Magyarország		EU-28 megoszlás (%)
	Darab-szám	Megoszlás (%)		Darab-szám	Megoszlás (%)		Darab-szám	Megoszlás (%)	
Mikro	525857	94,0	93,1	912599	33,4	29,4	11,2	18,0	20,7
Kis	27939	5,0	5,8	520731	19,0	20,0	10,9	17,5	17,8
Közép	4604	0,8	0,9	450171	16,5	17,0	11,4	18,3	18,3
KKV	558400	99,8	99,8	1883501	68,8	66,4	33,5	53,7	56,8
Nagy	936	0,2	0,2	852759	31,2	33,6	28,9	46,3	43,2
Összes	559336	100,0	100,0	2736260	100,0	100,0	62,4	100,0	100,0

1. táblázat: A magyarországi üzleti vállalkozások darabszáma, foglalkoztatottjainak száma, az általuk előállított hozzáadott érték összege 2017-ben
Forrás: EU Bizottság SBA Fact Sheet, 2018.

	Termelékenység változása 2010-2017 között (%)			Magyar vállalatok termelékenysége az ország-csoport átlagok arányában 2017-ben (%)	
	Magyarország	V4	EU-28*	V4	EU-28
Mikro-vállalkozás	140,9	94,4	108,4	103,3	34,1
Kisvállalkozás	150,0	112,5	107,0	92,2	46,0
Középvállalkozás	121,1	119,1	113,9	91,0	45,7
KKV-k	131,6	106,3	109,8	97,2	40,6
Nagyvállalkozás	117,7	116,8	115,0	95,2	51,2
Összesen	130,7	110,8	112,2	96,0	44,4

*2010-ben EU-27

2. táblázat: Magyarország, a V4 és az EU-28 országok méretkategóriák szerinti termelékenységének változása 2010 és 2017 között, valamint a magyar termelékenység V4 és EU-28 átlagához viszonyított aránya
Forrás: EU Bizottság SBA Fact Sheet 2011, 2018 adatai alapján

- a külső finanszírozási forrásokhoz való hozzáférés megkönnyítése.
- Az elképzelések megszívlelendők és a kkv-k számára iránymutatást ad.

3. Anyag és módszer

A kkv-k jelentősége az ország gazdasági szempontjából megkérdőjelezhetetlen. A kkv-k elemzését célszerűen összegyűjtött statisztikai adatok alapján és a széleskörű irodalmi háttér – terjedelemtől függő – bemutatásával végezzük.

A versenyképesség terén történt visszaesésünk is indokolja a terület részletes elemzését, hiszen a kutatás-fejlesztés és az innováció terén a más országoktól való elmaradás ezt eredményezi. A fontosabb statisztikai adatokat táblázatokba rendeztük, illetve ahol célszerű, ábrákon mutatjuk be. Következtéseink és javaslataink jobbító szándékúak, sok esetben a hibák bemutatásával figyelemfelkeltő hatásúak. A tanulmány a hazai kkv-k helyzetének részletes elemzését végzi el.

4. Eredmények

A kkv-k jelentős szerepet játszanak az ország és a vállalatok versenyképességében. Dokumentumok is igazolják, kétségtelen, hogy a

kkv-k nélkülözhetetlenek az intenzívebb, tartós növekedéshez és a több és jobb munkahely megteremtéséhez [COM (2005) 551 végleges: 3].

A közgazdászok és politikusok egyetértenek abban, hogy mindent el kell követni a kkv-k megerősödése érdekében, mert versenyképességük döntő jelentőségű a régiók, a nemzetgazdaságok és az Európai Unió versenyképessége szempontjából. A kkv-k versenyképessége alatt a fogalmat használók a sektort alkotó vállalatok versenyképességét értik. A szektor érdekében a versenyképességre való pozitív hatás elsősorban a foglalkoztatás, a munkahelyteremtés és ezeknek jólétet teremtő hatására vezethető vissza. Természetesen a gazdasági teljesítmény is fontos tényező.

Némethné Gál (2009) szerint: „E versenyképesség feltétele, hogy a szektor vállalatai – a méretükből adódó rugalmasság kihasználásával – képesek legyenek a vállalaton kívüli és belüli változásokhoz való alkalmazkodásra és a környezet által kínált versenyelőnyök kiaknázására, ennek révén pedig hazai és/vagy nemzetközi piaci pozíciójuk javítására a tulajdonosok számára nyereséget biztosító feltételek mellett.”

A KSH előzetes adatai szerint 2017 végén 724 ezer vállalkozás működött Magyarországon, amelyek 99,86%-a, azaz több mint

723 ezer vállalkozás minősült kkv-nak. Az EU Bizottság „üzleti szférára” vonatkozó, az egyes tagállamok között összehasonlíthatóvá tett adatai alapján a magyarországi kkv-k foglalkoztatottak számában némileg az EU átlag felett, hozzáadott értékben az alatt teljesítettek (1. táblázat).

A hazai vállalkozások termelékenységének javulása gyorsabb, mint a V4 országok és az EU-28-ak növekedési üteme, de a termelékenység terén még elmaradást mutat azoktól (2. táblázat).

A helyzet javult, de elmaradásunk még jelentős (3. táblázat).

A KKV Stratégia átfogó céljai a következők:

- a vállalatok értékteremtő képességének növelése,
- a kkv szektor számára a működési keretek biztosítása.

A másodlagos célok is fontosak (4. táblázat).

Magyarország SBA profilja gyenge eredményt mutat. Az ország hat területen az uniós átlag alatt teljesít (vállalkozói szellem,

	Magyarország	V4	EU-28*
2010	47,0%	56,6%	69,5%
2017	52,6%	51,5%	66,4%

3. táblázat: A kkv-szektor termelékenysége a nagyvállalatok termelékenységének arányában (%)
Forrás: EU Fact Sheet 2011, 2018

második esély, hatékony közigazgatás, készségek és innováció, a környezet, a nemzetköziesedés).

Az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag (SBA) az Európai Unió kis- és középvállalkozásokat támogató kezdeményezése. A csomag intézkedései alapelvek köré szerveződnek, melyeket részletesen elemezhetünk. Magyarország SBA profilja elmarad a kívánatostól.

A vállalkozói szellem résztémáiban Magyarország elmaradása jelentős. A konkrét adatokat az 1. ábra ismerteti.

A pozitív értékelésű résztémák között jelentős a magas növekedésű vállalkozások aránya, valamint a vállalkozói szándék (azon felnőttek, akik 3 éven belül szándékoznak vállalkozást indítani). Az EU átlag teljesítményéhez közeli a „magas státuszt kapott sikeres vállalkozói szellem”, valamint a „lehetőségek által vezérelt vállalkozói tevékenység”.

A gyengébb teljesítmény számos területen nagyobb súllyal szerepel, mint a pozitív tendenciák. Ilyen pl. a vállalkozói szellemre irányuló médiafigyelem szintje, valamint a vállalkozói ismeretek oktatása az alapképzésben, továbbá a vállalkozói ismeretek oktatása a középiskola után. Sok tekintetben Magyarország kezd felzárkózni a „vállalkozói szellem” területén, de a felzárkózás lassú. A második esély arra ural, hogy a csődbe ment vállalkozók gyorsan második esélyt kapjanak. Sajnos az „újrakezdés” társadalom általi támogatásának szintje alacsony. A részterületeket a 2. ábra ismerteti.

Ezen a területen Magyarország továbbra is az EU átlag alatt szerepel, az EU egyik legalacsonyabb pontszámával. A 2008-as válság sok vállalkozót elbizonytalanított, a kudarctól való félelem szintje magas, amit alátámaszt a válság hatására csődbe ment vállalkozások száma. Nem biztató, hogy a társadalom az újrakezdést kevésbé támogatja, az erre vonatkozó értékelésben, az EU-ban a legalacsonyabb szinthez állunk közel. A fizetési képtelenségi eljárások során viszont javulás történt, gyakorlatilag az EU átlagot értük el az évek tekintetében.

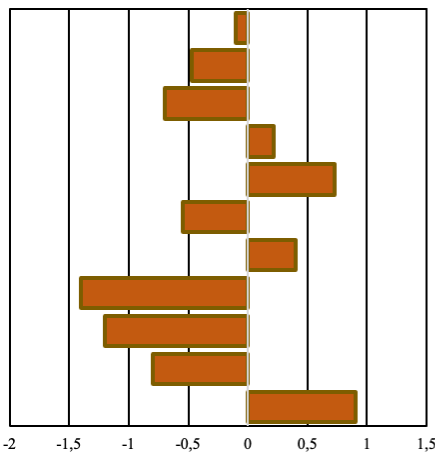
A hatékony közigazgatás a kkv-k igényeire fogékony közigazgatást jelent. A bürokrácia terhei sajnos magasak. A szabályozási terhek és a gyorsan változó jogszabályok gondot okoznak (3. ábra).

A hatékony közigazgatás terén Magyarország továbbra is jelentősen elmarad az uniós átlagtól. Pozitívan értékelhető, hogy a vállalkozás indításához szükséges idő, valamint

Cél	Kulcsindikátor	Jelenlegi érték	2030
A KKV-k termelékenységének növelése	A KKV-k által előállított, egy foglalkoztatottra jutó bruttó hozzáadott érték	17,8 ezer euró	22,5 ezer euró
A hazai tulajdonú KKV-k által előállított hozzáadott érték növelése	Hazai tulajdonú vállalkozások hozzáadott értéke a teljes hozzáadott értéken belül	48,6%	65,0%
A hazai tulajdonú KKV-k exportképességének növelése	Hazai tulajdonú vállalkozások hozzájárulása az export belső hozzáadott értékéhez	30,0%	45,0%

4. táblázat: Másodlagos kkv célok

Forrás: Innovációs és Technológiai Minisztérium, 2019.

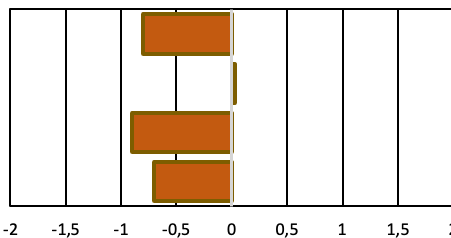

1. ábra: A vállalkozói szellem részterületeinek alakulása

Forrás: 2018 – SBA Fact Sheet Hungary

Eltérések az EU átlagától (szórás, EU átlag = 0)

korai szakaszban lévő vállalkozói aktivitás (%); 2016; Magyarország: 7.94; EU átlag: 8.28
 korai szakaszban lévő vállalkozói aktivitás (nők); (%); 2016 Magyarország: 5.05; EU átlag: 6.31
 megállapított vállalkozási tulajdonosi arány (%); 2016; Magyarország: 5.5; EU átlag: 7.09
 lehetőségek által vezérelt vállalkozói tevékenység (%); 2016; Magyarország: 52.59; EU átlag: 50.27
 vállalkozói szándék (azon felnőttek, akik 3 éven belül szándékoznak vállalkozást indítani, %); 2016; Magyarország: 15.11; EU átlag: 11.21
 vállalkozói kedv, mint kivánatos pályaválasztás; (%); 2016; Magyarország: 52.8; EU átlag: 58.58
 magas státuszt kapott sikeres vállalkozói szellem; (%); 2016; Magyarország: 71; EU átlag: 67.04
 média figyelem a vállalkozói szellemre; (%); 2016; Magyarország: 40.65; EU átlag: 55.63
 vállalkozói ismeretek oktatása az alapképzésben (1-5); 2016; Magyarország: 1.46; EU átlag: 2.05
 vállalkozói ismeretek oktatása a középiskola után (1-5); 2016; Magyarország: 2.59; EU átlag: 2.86
 magas növekedésű vállalkozások aránya; (%); 2015; Magyarország: 12.52; EU átlag: 9.9

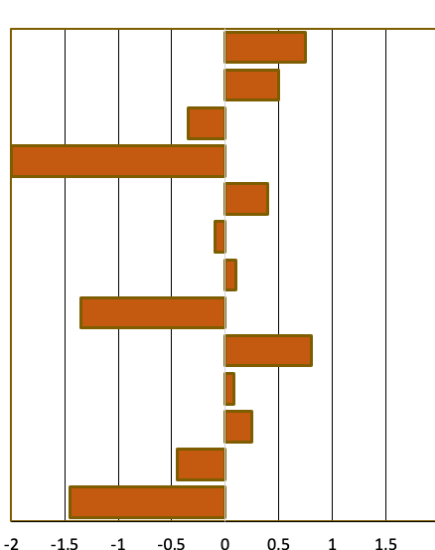

2. ábra: A „második esély” részterületei

Forrás: 2018 – SBA Fact Sheet Hungary

Eltérés az EU átlagától (szórás, EU átlag = 0)

A fizetési képtelenségi keretrendszer erőssége (0-16); 2018; Magyarország: 10; EU átlag: 11.8
 A fizetési képtelenség megoldása (évek); 2018; Magyarország: 2; EU átlag: 2.01
 A fizetési képtelenség megoldásának költsége (az adósság behajtásának költségeit az adósság vagyonának százalékában); 2018; Magyarország: 14.5; EU átlag: 10.25
 Kudarctól való félelem (%); 2018; Magyarország: 43.17; EU átlag: 38.01

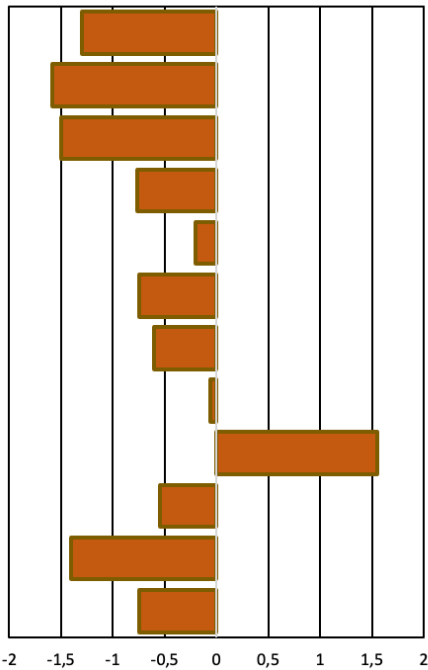

3. ábra: Hatékony közigazgatás

Forrás: 2018 – SBA Fact Sheet Hungary

Eltérés az EU átlagától (szórás, EU átlag = 0)

Vállalkozás indításához szükséges idő (naptári napok); 2018; Magyarország: 1; EU átlag: 3.01
 Vállalkozás indításának költsége (EUR); 2018; Magyarország: 105; EU átlag: 311
 Vállalkozás indítási eljárások (db); 2018; Magyarország: 6; EU átlag: 5.36
 A befizetett minimális tőke (az egy főre jutó jövedelem százalékában); 2018; Magyarország: 43.8; EU átlag: 10.14
 Az ingatlan átadásához szükséges idő (naptári napok); 2018; Magyarország: 17.5; EU átlag: 24.46
 Az ingatlan átadásához szükséges költség (az ingatlan értékének százalékában); 2018; Magyarország: 5; EU átlag: 4.75
 Adófizetések száma (db); 2018; Magyarország: 11; EU átlag: 11.5
 Az adófizetéshez szükséges idő (óra/év); 2018; Magyarország: 277; EU átlag: 171.39
 Szerződések érvénytelenítésének költsége (a követelés százalékában); 2018; Magyarország: 15; EU átlag: 21.29
 Gyorsan változó jogszabályok és irányelvek, amik problémások a vállalkozásoknak (azok százalékában, akik ezzel egyet értenek);...
 Az adminisztráció nehézségei, amik problémások a vállalkozásoknak (azok százalékában, akik ezzel egyet értenek);...
 Kormányzati előírások terhe (1-megterhelő; 7-nem megterhelő); 2018; Magyarország: 2.92; EU átlag: 3.29
 Az állami alkalmazottak kompetenciája és hatékonysága az új és növekvő cégek támogatásában (1-5); 2018; Magyarország: 1.81;...

4. ábra: Készségek és innováció
Forrás: 2018 – SBA Fact Sheet Hungary

a vállalkozás indításának költsége Magyarországon jobb, mint az EU átlag. Hasonlóan jó a helyzet a szerződések érvénytelenítésének költségei terén.

Három területen (a befizetett minimális tőke, az adófizetéshez szükséges idő, valamint az állami alkalmazottak kompetenciája és hatékonysága az új és növekvő cégek támogatásában) igen jelentős az EU-hoz viszonyítva az elmaradásunk. Gondot okoznak a gyorsan változó jogszabályok és az adminisztráció nehézségei, de itt eredményünk az EU átlag körüliek.

A készségek és innováció terén igen rosszul állunk az SBA jelentés szerint. Lehet, hogy az új Technológia és Innovációs Minisztérium áttörést érhet el. A tényeket a 4. ábra szemlélteti.

Magyarország az összes uniós ország közül az egyik legalacsonyabb pontszámmal rendelkezik ezen a területen. Az uniós átlagot csak egy területen múlja felül, ez pedig „az információs és kommunikációs technológiában jártasok aránya a foglalkoztatottakon belül”. Nagyon rosszul állunk azon vállalkozások arányában, melyek újításokat vezetnek be a termékekben és a termelésben, valamint azon vállalkozások terén, melyek újításokat vezetnek be a marketingben és a szervezetben. Kicsi a házon belül fejlesztő vállalkozások aránya. Hiányzik az összefogás is, pl. „azon vállalkozások aránya, akik valakivel együtt fejlesztenek”. Alacsony az online értékesítés és beszerzés, valamint for-

Eltérések az EU átlagtól (szórás, EU átlag = 0)

Azon vállalkozások aránya, amelyek bevezetnek újításokat a termékekben és a termelésben; 2018; Magyarország: 15,07; EU átlag: 30,9

Azon vállalkozások aránya, amelyek bevezetnek újításokat a marketingben és a szervezetben; 2018; Magyarország: 15,22; EU átlag: 34,89

Azon vállalkozások aránya, akik házon belül fejlesztenek; 2018; Magyarország: 12,58; EU átlag: 28,77

Azon vállalkozások aránya, akik valakivel együtt fejlesztenek; 2018; Magyarország: 6,19; EU átlag: 11,22

Értékesítése az új piaci és az új céges innovációknak (a forgalom százalékában); 2018; Magyarország: 12,47; EU átlag: 13,23

Online értékesítés aránya; 2018; Magyarország: 12,45; EU átlag: 17,15

Online beszerzések aránya; 2018; Magyarország: 18,1; EU átlag: 25,86

Az online forgalom aránya; 2018; Magyarország: 10,05; EU átlag: 10,25

Az információs és kommunikációs technológiában jártasok aránya a foglalkoztatottakon belül; 2018; Magyarország: 25,81; EU átlag: 17,77

Azon vállalkozások aránya, akik biztosítják az ICT képzéseket a dolgozók számára; 2018; Magyarország: 15,66; EU átlag: 20,07

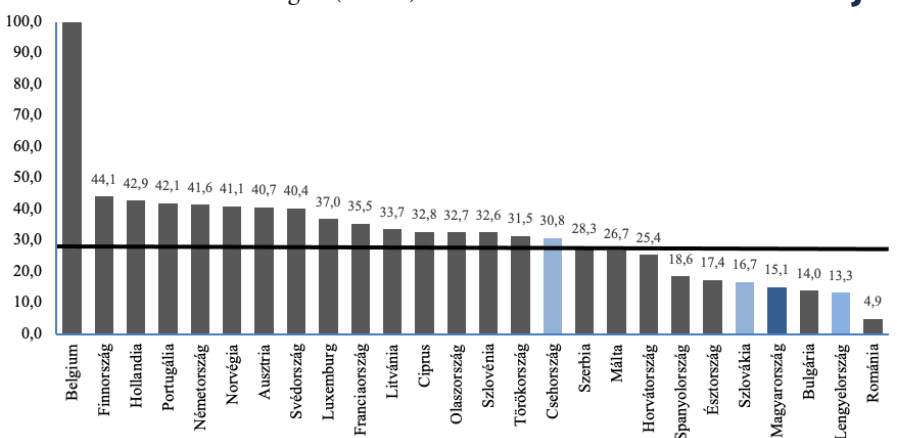
Azon vállalkozások aránya, akik tréningezik a dolgozóikat; 2018; Magyarország: 43,8; EU átlag: 72,6

Nemzeti kutatás fejlesztés elérése a vállalkozások számára (1-5); 2018; Magyarország: 2,28; EU átlag: 2,53

galom aránya. A dolgozók képzése terén is sok a probléma.

Bár nemzetközi összehasonlításban Magyarországon az üzleti K+F kiadások aránya és a kkv-k innovációs fejlesztésének állami támogatása viszonylag magas, a kkv-k innovációs tevékenységének eredményessége mégis alacsony szintű. A termék vagy folyamat innovációt bevezető vállalkozások aránya (amely közelebb áll a technológia által generált innovációhoz) mindössze 15,1% volt, miközben ez az arány Szlovéniában 32,6%, Csehországban 30,8%, Szlovákiában 16,7% (5. ábra).

A környezet helyzete és a zöld termékek terén is elmaradunk az EU átlagtól (6. ábra).

5. ábra: Termék vagy folyamat innovációt bevezető vállalatok aránya 2017.
Forrás: European Innovation Scoreboard (2018)

A környezet helyzete terén jelentős a lemaradásunk az EU-tól. Különösen két területen kritikus a helyzet, ezek a következők:

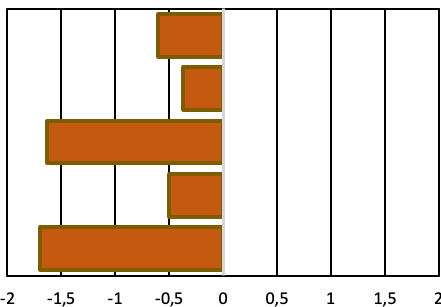
- „azon vállalkozások aránya, akik ajánlanak zöld termékeket és szolgáltatásokat”,
- „azon vállalkozások aránya, akik részesültek állami támogatásban a zöld termékek előállításához”.

Az új Széchenyi Terv keretében 2011-ben indított Zöldgazdaság-fejlesztési Program az erőforrás hatékonyság növelését és a környezetbarát vállalkozások támogatását célozta. Új kezdeményezésekre lenne szükség, pl. „zöld közbeszerzési” programok segítése, a kkv-k jogszabályi ösztönzése, a környezetvédelmi és energiahatékonysági vizsgálatok révén az kkv-k megfelelésének biztosítása. A nemzetköziesedés terén is el vagyunk maradva (7. ábra).

Az elmaradás ellenére vannak biztató fejlemények. A kkv-k számára a nemzetköziesedés prioritásként került meghatározásra. A kkv-k exporttevékenysége erősödik, de csak kis mértékben. Külkereskedelmi tevékenységünk dicséretes, de e mögött, főleg a nagy nemzetközi cégek állnak. A Külügyminisztérium átszervezése és különféle kormányzati ügynökségek létrehozása a magyar export bővítését és a külföldi közvetlen tőkebefektetések bevonását célozzák. A kormány céljai között szerepel új piacok és lehetőségek felkutatása a magyar vállalatok termékei és szolgáltatásai számára. Cikkünkben elsősorban a kritikus területeket mutattuk be.

Egyéb területeken a helyzet jobb, ilyen pl. az állami támogatás és közbeszerzés, a finanszírozás, és az egységes piac.

5. Következtetések és ja-

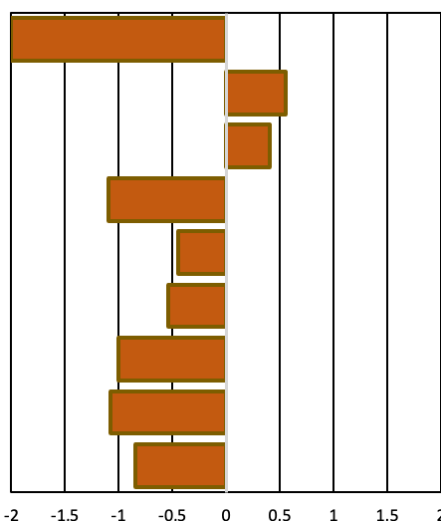
6. ábra: A környezet helyzete
Forrás: 2018 – SBA Fact Sheet Hungary

vaslatok

A foglalkoztatás – mint legfontosabb prioritás – terén a kkv-k szerepe megkerülhetetlen. Ennek a szektornak a fejlesztésével hozhatunk létre új, hasznosan működő munkahelyeket. A mikro-vállalkozások meghatározók, de feladataik ellátásában gyengélkednek. A magyar kkv-k teljesítménye a hozzáadott érték alapján jelentősen kisebb, mint a nagyvállalatoké és a munkatermelékenység terén is lenne tennivaló. Az SBA 2018 értékelés hazánkat több tekintetben elmarasztalja.

Az innovatív vállalatok jelentősen termelékenyebbek, exportképesebbek, ezt az irányt kellene támogatni. A kkv-k gazdasági környezetén lenne mit javítani, a gyors és kiszámíthatatlan változások jelentős kárt okoznak. A kkv-k nem nagyon gondolkodnak fejlesztésben, de pozitív fejlemény, hogy a pályázati támogatásokból jelentős mértékben részesednek.

6. Felhasznált irodalom

7. ábra: Nemzetköziesedés
Forrás: 2018 – SBA Fact Sheet Hungary

Eltérés az EU átlagától (szórás, EU átlag = 0)
 Azon vállalkozások aránya, ahol vannak erőforrás-hatékonysági intézkedések; 2018; Magyarország: 82; EU átlag: 87
 Azon vállalkozások aránya, akik az erőforrás-hatékonysági intézkedésekhez állami támogatásban részesültek; 2018; Magyarország: 38
 Azon vállalkozások aránya, akik ajánlanak zöld termékeket és szolgáltatásokat; 2018; Magyarország: 12; EU átlag: 25
 Azon vállalkozások aránya, ahol a forgalom több, mint 50%-a a zöld termékekből és szolgáltatásokból származik; 2018; Magyarország: 16; EU átlag: 20
 Azon vállalkozások aránya, akik részesültek állami támogatásban a zöld termékek előállításához

- Borsi B. (2005): A vállalkezési környezet és a hazai versenyképesség. In: Európai Tükör. 2005/11. 61-78. pp.
- Chikán A. – Czákó E. (2009): Versenyben a világgal- vállalatunk versenyképessége az új évezred küszöbén. Akadémiai Kiadó Budapest, 401. p.
- Czákó E. (2000): Versenyképesség az iparágak szintjén. Doktori disszertáció, Közgazdaság-tudományi és Államigazgatási Egyetem Budapest
- Csath M. (2010): Versenyképesség menedzsment. Nemzeti Tankönyvkiadó Budapest, 336. p.
- Csath M. (2016): Gazdasági növekedés, bérnövelés; ami a helyes sorrend. Magyar Nemzet, LXXIX (252) 8. p.
- Dupcsák Zs. – Marselek S. (2015): A KKV-k beruházási és foglalkoztatási szerepe a régiókban. Gazdálkodási és menedzsment tudományos konferencia. Kecskeméti Főiskola Kecskemét, 43-47. pp.
- EC (2005): COM (2005) 551 végleges **Eltérés az EU átlagától (szórás, EU átlag = 0)**

Információ elérhetősége (0-2); 2018; Magyarország: 1.41; EU átlag: 1.76
 A kereskedelmi közösség bevonása (0-2); 2018; Magyarország: 1.8; EU átlag: 1.65
 Előzetes döntések (0-2); 2018; Magyarország: 1.89; EU átlag: 1.82
 Formalitások-automatizmusok (0-2); 2018; Magyarország: 1.33; EU átlag: 1.72
 Formalitások-eljárások (0-2); 2018; Magyarország: 1.53; EU átlag: 1.61
 Határügynökségi kooperáció; 2018; Magyarország: 1.25; EU átlag: 1.44
 EU-n kívüli online exportörök (a kis- és közepes vállalkozások arányában); 2018; Magyarország: 2.59; EU átlag: 5.04
 EU-n kívüli exportör kis- és közepes vállalkozások (az ipari vállalkozások arányában); 2018; Magyarország: 4.79; EU átlag: 9.69
 EU-n kívüli importör kis- és közepes vállalkozások (az ipari vállalkozások arányában); 2018; Magyarország: 6.65; EU átlag: 11.29

ges: A Közösség Lisszaboni programjának végrehajtása modern kkv politika a növekedésért és a foglalkoztatásért. Brüsszel, 1-12. p.

- EC Vállalkozáspolitikai és Ipari Főigazgatóság (2019): 2018 évi SBA tájékoztató Magyarország. 1-17. p.
- European Commission (2004): Kisvállalkozások Európai Chartája 2004. Luxemburg. Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala
- European Commission (2016): European Innovation Scoreboard. EU Member States Innovation Performance, 93. p.
- Heidrich, B. – Kása, R. – Shu W. – Chandler, N. (2015): Worlds Apart But Not Alone: How Wiki Technologies Influence Productivity and Decision-Making in Student Groups. Decision Sciences Journal of Innovative Education. 13(2) 221-246. pp.
- Innovációs és Technológiai Minisztérium (2019): A magyar mikro-, kis- és középvállalkozások megerősítésének stratégiája 2019-2030.
- Kállay L. – Lengyel I. (2008): A magyar kis- és középvállalatok nemzetköziesedésének főbb jellemzői az Európai Unió csatlakozás előtt. Vállalkozás és innováció. Vol. 2. No. 1. 54-76. pp.
- Lakatos Zs. (2015): Mennyit jelentenek a hazai kkv-k? Cégvilág – Adó Online. <http://ado.hu/rovatok/cegvilag/mennyit-jelentenek-a-hazai-kkv-k>
- Lentner Cs. (2007): A magyar nemzetgazdaság versenyképességének új típusú tényezői. In. Lentner Cs. (szerk.): Pénzügypolitikai stratégiák a XXI. század elején. Akadémiai Kiadó, pp. 271-297.
- Némethné Gál A. (2009): A kis- és középvállalkozások versenyképessége. Széchenyi István Egyetem Győr, PhD értekezés, 1-241. p.
- Nemzetgazdasági Minisztérium (2013): A kis- és középvállalkozások stratégiája 2014-2020. Tervezet Budapest, 1-85. p.
- OECD (2009a): OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2009, OECD
- Szűcs Cs. (2014): Foglalkoztatás, versenyképesség a Gyöngyösi Kistérségben. PhD értekezés, SZIE Gödöllő, 1-244. p.
- Internet 1: http://www.ksh.hu/html/indi1_3_1.html